

Vikingerne billedfortællinger

RIBES GRUNDLÆGGELSE

Byhøvdingen i Ribe har truffet aftale med den omrejsende maler, Svala, om at hun skal udsmykke væggene i hans bolig med et kæmpestort kalkmaleri. Midt i billedet skal man kunne se høvdingen selv, hvor han modtager gaver og afgifter fra alle de købmænd og håndværkere, som gerne vil sælge deres varer på hans markedsplads ved Ribe Å. Men han ønsker også afbilledet, hvorledes han gavmildt uddeler gaver til sin hird og ansætter folk til opbygning og vedligehold af byen Ribe. Svala har haft en travl sommer, men er langt fra blevet færdig med det store billede, så hun prøver, om hun kan finde et par lærlinge blandt områdets faste beboere ...

I vikingetiden havde man tradition for at fastholde sagn og store begivenheder i digtning og på billedfriser. Billederne kunne være broderede, vævede, udskåret i træ, hugget i sten eller måske malet på de lerklinede vægge. Man kan kalde disse billedfortællinger for "vikingetidens tegneserier".

I 2010 i anledning af 1300-året for Ribes grundlæggelse genskabte Ribe VikingCenter fortællingen om Ribes tilblivelse som en billedfrise på væggene i det fornemste af vore rekonstruerede byhuse, Tinghuset. Det er i dette langhus fra ca. år 825, at vi forestiller os, at byens høvding har boet. Huset er i sæsonen udgangspunkt for Ribe VikingCenters børneaktiviteter, ligesom det også er centrum for vores skoletjeneste.

Som inspiration til at arbejde med vikingerne billedfortællinger, har vi udsendt fem forskellige opgavesæt.

Dette femte sæt tager udgangspunkt i historien om Ribes grundlæggelse, som kalkmalermester Svala har malet på de kalkede vægge i Ribe VikingCenters Tinghus fra år 825.

Ribes grundlæggelse

Opgave 1: Sæt billedet rigtigt sammen

Svala har omhyggeligt malet et forlæg til den store billedfrise på nogle lange stykker stof. Men desværre lå en af stofrullerne på bordet, mens lille Quark var alene hjemme! Nu er billedet blevet klippet i stumper og stykker – Prøv om du kan sætte det rigtigt sammen igen.

Opgave 2: Find tekster til billedet

Vikingerne skrev ikke bøger; men de fortalte historier i lange kvad (fortællende digte) og de lavede billedfortællinger. Vikingernes billedfortællinger ligner lidt nutidens tegneserier. Man kan se på billederne, hvad der foregår, og nogle gange er der også en kort tekst.

Når du har samlet puslespillet i opgave 1, er der 4 hvide felter i billedet. Find 4 af teksterne nedenfor, som du synes passer til billedet, og skriv nummeret i det hvide felt. Hvis billedet forstørres, kan du også skrive teksterne ind i de hvide felter med runer.

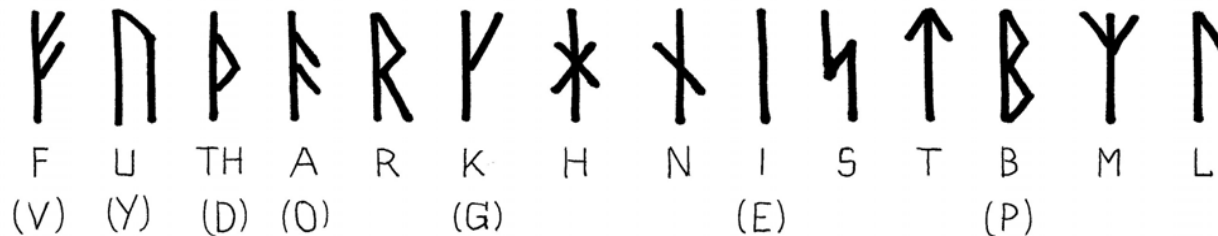
1. Smeden er meget dygtig
2. Kong Angantyr samler de danske krigere
3. Her bygges en vej af træstammer
4. De første huse i Ribe bygges
5. Handelspladsen udvides og forbedres
6. Rejsende kommer med skib og vogn
7. Angantyr leder kampen mod de frisiske* krigere
8. Bjarni, høvding af Ribe, betaler bygmesteren
9. Frisiske* købmænd laver en lille handelsplads ved Ribe Å
10. Der graves grøfter på engen ned til Ribe Å
11. Alle handlende kommer med gaver til byens høvding

* fra Frisland, dvs. vestkysten af Tyskland og Holland

Runealfabetet

Det gamle germanske ord "rûna" betyder hvisken, råd eller hemmelighed. Vikingerne mente, at runerne var magiske.

Man har brugt forskellige runer til forskellige tider og i forskellige egne – alfabetet herunder er lidt forenklet for overskuelighedens skyld.

Opgave 3: Lav billeder til teksterne

På foregående side er der 11 tekster. Vælg 4 af teksterne og tegn fire billeder, som passer til

Tekst:	Tekst:
Tekst:	Tekst:

Opgave 4: Gæt historien om Ribes grundlæggelse

Handelspladsen ved Ribe Å blev påbegyndt i år 700 og det første af Ribe By blev bygget omkring år 800.

Sæt de 11 billedtekster fra opgave 2 i rækkefølge, sådan som I tror, at historien er foregået. Arbejd evt. sammen i grupper.

Opgave 5: Lav et hørespil* om Ribes grundlæggelse

Arbejd sammen i små grupper.

I skal bruge en båndoptager eller en pc med mikrofon. Hvis der også er adgang til et redigeringsprogram (f.eks. Audacity, som kan downloades gratis fra internettet) giver det rigtig mange muligheder; men opgaven tager også længere tid.

a) Skriv stikord

Brug de 11 tekster ovenfor som overskrifter og diskuter i gruppen, hvad der ellers kan være foregået - samt hvilke detaljer i historien, som man også kan fortælle om. Bliv enige om nogle stikord til fortællingen, og skriv dem ned under overskrifterne. Brug drejebogen (skemaet) på de næste sider.

b) Fordel rollerne

For at hørespillet kan blive spændende at lytte til, skal der ikke kun være en enkelt person, som fortæller hele historien om Ribes grundlæggelse. Man kan skiftes til at fortælle – eller man kan "dramatisere" nogle af afsnittene, sådan at man hører forskellige personer tale med (eller råbe ad) hinanden. Skriv ind i drejebogen, hvem der skal sige noget hvornår.

c) Gør lydeffekterne klar

Tal i gruppen om, hvordan man kan underbygge fortællingen med forskellige lyde. (Hammerslag, hestetramp, bølgeskvulp, tordennejr, barnegråd osv.) Øv jer på at lave de lydeffekter, som I har bestemt at bruge – og skriv i drejebogen, hvem der skal lave hvilke lyde hvornår.

d) Historien om Ribes grundlæggelse indspilles

Gruppen sætter sig i et stille lokale med en båndoptager eller en pc med mikrofon. Alle har et eksemplar af drejebogen liggende foran sig. Indspilningen starter ...

* Hørespil Fra Wikipedia, den frie encyklopædi

Et hørespil er en dramatisk opførelse, eksempelvis et skuespil, som er skrevet for radio eller for afspilning på båndoptager eller lignende.

Der kan være indtil flere personer i et hørespil, som med deres tonefald udtrykker deres nuværende situation (glæde, ophidselse, depression, træthed osv.). Der er ofte indlagt en akustisk baggrund (fly der letter, tog der passerer, skud etc.).

Drejebog til hørespillet om Ribes grundlæggelse (opgave 5)

Overskrift og stikord F.eks. Der graves grøfter på engen ned til Ribe Å. Stikord: hårdt arbejde - vagter - det er varmt - pigerne kommer med mad -	Rollefordeling F.eks. Fortæller (Anja) vagt, der skælder ud (Per)	Lydeffekter F.eks. Skovle og hakker (Peter) Stønnen fra arbejderne (Peter) Fuglefløjt (Nina)

Drejebog til hørespillet om Ribes grundlæggelse (opgave 5)

Fakta om Ribe Vikingecenter

Ribe Vikingecenter har rekonstrueret tre markante vikingemiljøer fra Danmarks ældste by, Ribe: Markedspladsen år 710, Ribe By år 825 samt Storgården år 980.

Læs meget mere på www.ribevikingecenter.dk

Adresse

Ribe Vikingecenter

Lustrupvej 4

6760 Ribe

Tlf: 75 41 16 11

rvc@ribevikingecenter.dk